

Vår moder Hafsa – Profetens hustru

Innehåll

- Hafsas härstamning
- Fakta om Hafsa
- Hennes islam och liv före Profeten
- Hennes äktenskap med Profeten ﷺ
- Hafsas svartsjuka
- Profetens skilsmässa från Hafsa
- Hennes liv efter Profetens död
- Hafsas egenskaper
- Hennes död

Berättelsen om Umm al-Mu'minin Hafsa må Allah vara nöjd med honom!, Profetens hustru och dotter till Omar ibn al-Khattab, den andre rättledde kalifen, är fylld av händelser som nämns i Koranen och i sira-litteraturen. Hon var Profetens fjärde hustru. Uppenbarelse kom om henne två gånger — en gång tillrättavisande och en gång berömmande.

Hafsas härstamning

Hennes namn: Hafsa bint Omar ibn al-Khattab ibn Nufayl ibn 'Abd al-Ozza ibn Riyah ibn 'Abdullah ibn Qurt ibn Rizah ibn 'Adiyy ibn Ka'b ibn Lu'ayy.

Hennes släktlinje möts med Profetens ﷺ i Ka‘b ibn Lu‘ayy.

Hennes far: **Omar ibn al-Khattab**, den andre rättleda kalifen.

Hennes mor: **Zaynab bint Maz‘un al-Qurashiyya al-Jumahiyya**, syster till Othman ibn Maz‘un.

Hennes bröder: ‘Abdullah, ‘Abd ar-Rahman den äldre, Obaydullah, ‘Asim, Zayd den äldre, Zayd den yngre, Abu Shahma ‘Abd ar-Rahman den mellerste, ‘Abd ar-Rahman den yngre, ‘Abdullah den yngre, ‘Iyad.

Hennes systrar: Fatima, ‘A‘isha, Ruqayya, Zaynab.

Hennes makar: **Khunays ibn Hudhafa as-Sahmi, Muhammad ibn ‘Abdullah, Allahs Sändebud ﷺ**.

Fakta om Hafsa

Hafsa föddes i Mekka det år då Quraysh byggde om Ka‘ba — ungefär fem år före Profetens kallelse. Hon var den äldsta av Omars barn, och var sex år äldre än sin bror ‘Abdullah ibn Omar.

Namnet *Hafsa* betyder "ung rovfågel", och sägs också vara femininformen av *hafs*, "lejonunge". Araber brukade ge varje man och kvinna en kunya, men Hafsa hade ingen känd kunya.

Hennes islam och liv före Profeten

De flesta källor nämner att hon antog islam i Dhu al-Hijja år 5 efter kallelsens början, tillsammans med sin far Omar.

Hon gifte sig med den ädle sahaben **Khunays ibn Hudhafa**, en av de tidigaste muslimerna som antog islam före mötet i Dar al-Arqam. Efter hans återkomst från Abessinien gifte han sig med Hafsa.

När muslimerna utvandrade till Medina utvandrade hon med sin make. Khunays deltog i Badr och Uhud och dog år 3 hijri — vissa säger att han sårades i Uhud, andra i Badr och dog av sina skador. Han begravdes i al-Baqi‘. Hafsa fick inga barn med honom.

Hennes äktenskap med Profeten ﷺ

Efter sin makes död sörjde Omar djupt över sin dotter och väntade på att någon skulle fria till henne. När ingen gjorde det gick han till Abu Bakr och erbjöd henne i äktenskap — men Abu Bakr svarade inte. Sedan gick han till Othman, som just förlorat sin hustru Ruqayya, men Othman sade: **”Jag har ingen önskan att gifta mig just nu.”**

Omar blev bedrövad.

En tid senare friade Profeten ﷺ till henne, och Omar blev mycket glad. Då förklarade Abu Bakr varför han tidigare varit tyst:

”Profeten ﷺ hade nämnt henne för mig, och jag kunde inte avslöja hans hemlighet. Om han hade avstått från henne skulle jag ha gift mig med henne.”

Profeten ﷺ gifte sig med Hafsa år 3 hijri (vissa säger år 2). Hon var då 20 år gammal. Lärda är överens om att hon var Profetens fjärde hustru efter Khadija, Sawda och ‘A’isha.

Hennes brudgåva var 400 dirham. Hennes hemgift bestod av en matta, två kuddar, en mantel och två gröna kärl. Hon deltog även i Profetens avskedspilgrimsfärd.

Hafsas svartsjuka

Hafsa var mycket svartsjuk på Profeten ﷺ. Profetens hustrur var uppdelade i två grupper:

- en grupp med ‘A’isha, Hafsa, Safiyya och Sawda
- och en grupp med de övriga hustrurna.

Hafsa brukade vara svartsjuk på Safiyya. Anas ibn Malik berättar att Hafsa en gång sade: **”Safiyya är dotter till en jude.”** Safiyya klagade till Profeten ﷺ, som sade till henne:

”Du är dotter till en profet, din farbror är en profet, och du är gift

med en profet — vad har hon att skryta över dig?”

Och till Hafsa sade han: ”Frukta Allah, Hafsa.”

Berättelsen om honungen

Enligt al-Bukhari och Muslim brukade Profeten ﷺ dricka honung hos Zaynab bint Jahsh. ‘A’isha och Hafsa kom överens om att säga till honom:

”Jag känner doften av maghafir (en stark lukt). Har du ätit maghafir?”

När Profeten ﷺ hörde detta sade han:

”Nej, jag drack honung hos Zaynab, men jag ska inte göra det igen.”

Då uppenbarades versen:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاةَ أَزْوَاجِكَ﴾ ”O Profet, varför förbjuder du det som Allah gjort tillåtet för dig, i din strävan att behaga dina hustrur?”

Berättelsen om Maria al-Qibtiyya

Al-Shawkani nämner att verserna i sura at-Tahrim också uppenbarades när Profeten ﷺ varit med Maria i Hafsas hus. Hafsa blev upprörd och sade:

”O Allahs Sändebud, du gjorde något hos mig som du inte gjort hos någon av dina hustrur — på min dag och i mitt rum!”

Profeten ﷺ sade:

”Är du inte nöjd om jag förbjuder henne för mig själv för alltid?”

Hon sade: ”Jo.” Profeten ﷺ sade: ”Berätta inte detta för någon.” Men hon berättade det för ‘A’isha — och då uppenbarades sura at-Tahrim.

Profetens skilsmässa från Hafsa

‘Ammar ibn Yasir berättar att Profeten ﷺ en gång ville skilja sig från

Hafsa. Då kom ängeln Jibril och sade:

”Skilj dig inte från henne — hon fastar mycket, ber mycket, och hon är din hustru i Paradiset.”

Det sägs att när Profeten ﷺ skilde sig från henne blev Omar så bedrövad att han kastade jord på sitt huvud. Jibril kom då till Profeten ﷺ och sade:

”Allah befäller dig att ta tillbaka Hafsa — som en barmhärtighet för Omar.”

Vissa lärda säger att orsaken till skilsmässan var att hon avslöjade Profetens hemlighet.

Hennes liv efter Profetens död

Efter Profetens död stannade Hafsa i sitt hus söder om Profetens moské och lämnade det aldrig.

Under Othmans kalifat började muslimerna skilja sig åt i koranläsning. Den enda officiella mushaf som skrivits under Abu Bakr fanns i Hafsas ägo. Othman bad att få låna den för att göra standardiserade kopior och skicka dem till provinserna.

Under fitnan efter Othmans död ville hon följa ‘A’isha, men hennes bror ‘Abdullah ibn Omar hindrade henne.

Hafsas egenskaper

- Hon kunde **läsa och skriva**, något ovanligt för kvinnor på den tiden. Hon lärde sig av den kvinnliga sahabiyah **ash-Shifa’ bint ‘Abdullah**.
- ‘A’isha brukade säga: **”Jag har inte sett någon kvinna som är så skicklig som Hafsa — hon är verkligen sin fars dotter.”**
- Hon var mycket **from**, fastade ofta, bad mycket och gav rikligt i allmosor.
- Hon var känd för sin **svartsjuka**, och de första verserna i sura at-Tahrim uppenbarades om henne.
- Hon var **vältalig**, och hon höll ett känt tal efter sin fars död.

Hafsas död

Umm al-Mu'minin Hafsa må Allah vara nöjd med honom! dog i Medina år **41 hijri**, vid cirka 60 års ålder. Vissa säger att hon dog år 45 hijri, andra år 50 hijri. Marwan ibn al-Hakam ledde hennes begravningsbön. Hon begravdes i **al-Baqi'**.

Källor

- Ibn Hazm: *Jumharat Ansab al-'Arab*
- Ibn Sa'd: *at-Tabaqat al-Kubra*
- adh-Dhahabi: *Siyar A'lam an-Nubala'*
- Ibn Hajar: *al-Isaba fi Tamyiz as-Sahaba*
- Ibn al-Athir: *Usd al-Ghaba fi Ma'rifat as-Sahaba*
- at-Tabari: *Tarikh al-Umam wa-l-Muluk*